

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n. Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00 Telephone: St. John 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень: В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Стіваришення “Українських Робітничих Вістей”. Передплата на рік \$4.00 Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщений в газеті рукопис не звертається, збіраючи допускательні різні зазначити, що бажає звороту своєї рукописи на випадок її непомищення та залучити поштово марку на її пересилку.

РОЗПОЧАЛИ ЩЕ РАЗ ПЕРЕГОВОРИ.

Як вже відомо нашим читачам, переговори між майнерами твердого вугля та власниками копалин в Злучених Державах в справі відновлення контракту — розбилися через два рази. (Контракт між обома сторонами кінчиться 31. серпня.) Перші переговори в справі відновлення контракту розбилися при кінці липня. Головною причиною розбиття переговорів було те, що власники копалин не хотіли згодитися на введення “чек-аф системи” (стягання юніонних вкладок при виплаті), що рідналося би признанию майнерської юнії. Про платню і умови праці на перших переговорах майже не говорено. Другі переговори розпочалися на жадання вуглевої комісії Злучених Держав 19. серпня п. р. Бачучи, що власники копалин і чути не хотять про признания майнерської юнії, представники майнерів згодилися взяти перше на порядок денний нарад справу підвійної платні. Однак показалося, що і тут вуглеві барони не хочуть попустити ані на йоту. Жадання майнерів підвищити платню о 20 процент представники компаній відкинули і тимчасові переговори зістали зірвані пораз другий.

Після розбиття переговорів майнерам не оставало нічого іншого, лише проголосити страйк. Страйк цей мав розпочатися автоматично з днем 1. вересня. Від зривання переговорів до дня страйку було лише кілька днів. Здалося, що страйк є неминуний. Славіний зі зломання страйку поліції в Бостоні в 1919 р. тодішній губернор штату Мессечусетс, а теперішній президент Злучених Держав — Калвін Кулідж — робив вже всі приготовления до зломання страйку.

Та несподівано минушого понеділка, дня 27. серпня, в спір між майнерами твердого вугля і власниками копалин вмішався губернор штату Пенсильвенія, Пінчот. Він заявив обом сторонам, що їх спір мусить бути поладжений і загрозуючий страйк майнерів відвернений, та запросив обі сторони до себе на приватну конференцію, розуміється кожду сторону зокрема. Представники майнерів і власників копалин прийняли запрошення губернора Пінчота та відбули з ним конференцію. Наслідком цього минулої середи (29. серпня) розпочалися в Геррісбургу, Па., поновні, треті з ряду, переговори між майнерами твердого вугля та вуглевими баронами в справі заключення нового контракту.

На першій засіданню конференції майнерів і власників копалин губернор Пінчот предлажив їм себе слідуєчі пропозиції, які на його думку повинні бути прийнятими для обох сторін:

- 1) Признання 8-годинного дня праці для всіх робітників. Як що часами, або в певних заняттях є потрібні довші години, має бути плачений “овертайм” після скалі 8-годинного дня.
2) Одностайна підвійка платні о 10 процент для всіх робітників; ця підвійка входить в життя з днем 1. вересня.
3) Повне признания власниками копалин майнерської юнії без заведення системи “чек-аф”, однак з правом юнії мати свого представника при виплачуванню робітникам платні.
Четверта точка пропонує признания права колективного уможовлявання.

Губернор Пінчот дав обом сторонам два дні часу до розбирання його пропозицій. Коли пишемо ці рядки (з четвер раню), нам невідома відповідь майнерів і власників копалин на пропозиції Пінчота, так як слідуєчі засідання конференції губернор назначив на п'ятницю (31. серпня).

Заходить тепер питання, чи ліше майнерам прийняти пропозиції губернора Пінчота, чи стоять безкомпромисово при своїх домаганнях і виходити на страйк? Як-би майнерська юнія була під проводом виданих робітничій справі людей, то безумовно треба би було вібрати страйк. Але коли на чолі майнерської юнії стоїть такий робітничій зрадник і капіталістичний наганяч, як Луїс, то здається в інтересі майнерів ліше було би прийняти пропозиції губернора Пінчота. Коли лише появилася слухи, на слухай страйку майнерів твердого вугля вийдуть на симпатичний страйк майнерів при мягкім вуглю, то Луїс сейчас поспішився заявити, що ми, мовляв, ніколи не домимо контрактів. Іншими словами він сказав, що як будуть страйкувати майнери твердого вугля, то майнери при мягкім вуглю будуть працювати і про ніякий симпатичний страйк не може бути й мови. На виграну такого страйку багато надіятися не можна. Тіому завдяки Луїсові, пропозиції губернора Пінчота є для майнерів більше надійні, ніж страйкова боротьба.

ПО ДЕВ'ЯТЬОХ РОКАХ.

Недавно скінчилися дев'ять літ з того часу, як вперше протремели на тодішній російсько-австрійській і австрійсько-сербській границі гармати, що були сигналом довготривалої, страшної, світової різни народів. За інтереси світового капіталу, за конкуренцію капіталістичного лихваря, за здобуття нових ринків для капіталу поодиноких імперій й буржуазних тростів — були кинені десятки мільйонів людей в обняття смерті, терпіння, нужди й каліцтва. Для затуманення тих послухних мільйонів, цілими десятиками років царі, королі й буржуазія вщеплювали в маси ненависть до сусідних народів і вмовляли, що народи ті хотять знищити та забрати батьківщину. І не нашалося нікого, хто посмів би заперестувати в той час проти такої брехні і такого злочину. Соціалістичні партії захопилися шовіністичними й імперіалістичними заганяннями капіталістичних держав, та пішли на вірну службу буржуазії. І. Інтернаціонал зрадив соціалізм, бо майже в цілости став сліпим знаряддям царів й королів. Тільки одна на цілий світ російська (тоді) соціал-демократична партія більшовиків з Леніном на чолі і поодинокі малі групки соціалістів інших народів виступили з смілим протестом проти війни та цілий час світової різни ріжними способами воювали проти неї. Тому-то світова імперіалістична війна витворила коначність перечинення соціалістичних радів та створення нового ІІІ. Інтернаціоналу, який став би на сторожі соціалізму й прав трудових мас, а не,

як ІІ. пішов на гансбну спілку з буржуазією. Для здійснення цього прийшов час аж в 1917 році, в якому перечинено соціалістичні партії всіх народів і створено комуністичні, а також основано ІІІ. Комуністичний Інтернаціонал.

Але кривава — небувала різни народів тягнулася цілими роками. Наслідком її мільйони дітей залишилися без батьків, жінок без чоловіків. Скрізь загуділа безприсвітна нужда, безробіття, голод. Мільйони людей віддали, передчасно своє молоде життя в страшних муках. Мільйони залишилися пів-живими, скаліченими, нездібними до ніякої праці. Ось коротка статистика: Не рахуючи Туреччини, Болгарії, Балкану, Португалії, Угорщини і Японії — у всіх інших державах є 10 (десять!) мільйонів воєнних інвалідів. І так: В Німеччині 1,537,000; в Австрії 164,000; Злучених Державах Америки 157,000; Франції 1,500,000; Англії 117,000; Італії 800,000; Польщі (з пограбованими польськими землями) 320,000; Румунії 100,000; Югославії 164,000; С.С.Р.Р. 775,000; Чехословаччині 236,000; Бельгії 27,000; Канаді 45,000; Фінляндії 10,000; Новій Зеландії 20,000. Люде ці — жєбраки. Це, що одержують вони від держав, є огризною, голою кісткою викиненою на сміття.

Але не треба думати, що по дев'ятьох роках, після кривавого мордовання народів, настав мир і усунена нова небезпека подібної різни. Зараз дев'ять річниця австрійського ультиматуму сербії і зараз в Льозанні підписується мир з Туреччиною. Сьогодні, після 9-тих літ вибуху — в Льозанні одинадцятьма великими і малими державами підписується мир, що таїть в собі зародки нових кривавих війн, нових мордовань і потрясеня. Загальна пожежа за 9 літ ще не погашена, не дивлячись на преріжні Версалі, Трианоні і Сев-Жермені. Зараз — тільки павза в стилі наполеонських перемирень, дата, відзначаюча початок відділу поміж одною главою історії війни і другою, може бути, ще більше потрясуючою, як попередня.

Досить згадати про “справедливе” вирішування прав окремих мешців, ограбованих народів, як України, Білоруси, Литовці. Іх безпардонно віддано в неволю, у вавилонську тяжку неволю відвічних ворогів — тиринів.

Досить згадати про невирішене в Льозанні питання про Мезопотамію, в якій сходяться дуже важкі економічні інтереси, про Сирію і Тракію.

Досить згадати, що в той день, як в Льозанні підписується “мир”, генеральська Греція, розбита на полях бою в Анатолії, відкрито говорить про відплату, і визнаваючо стигає війська до границь Туреччини.

Досить вікні сказати, що в день підписання “мира” в Льозанні, в день дев'ятого річниця початку пожежі, в Синаї в літній резиденції румунських королів, відкривається нарада держав малої антанті, на якій ухвалюється за посередництвом Румунії, під натиском Англії й Італії — значна грошева позичка реакційній-білій Угорщині. Вправді шляхетську Польщу всетяки до малої антанті не приймали, але за це признали офіцерську чорну Болгарію — і вся робота зводилася до відбудови монархістичних змагань в Подунаї. Мала Антанта стала сьогодні знаряддям, що відкрито служить піддержці капіталістичної реакції. Ця тенденція ще більше виразилася в тому, що член Малої Антанті Румунія, звязана противрадянською воєною конвенцією з Польщею, а Польща з Францією.

В Синаї говорили про відновлення конвенції взагалі. А конвенції, головно політично-стратегічній, ніколи добра не приносила.

Десять літ тому назад — Европа мала дещо іншу мапу. Великі капіталістичні держави, з імперіалістичними подихами, роспиралися і хотіли розгалуження. Сьогодні ті держави або ще більше розсілися, або розпалися на дрібні буржуазні державки. Права слабших народів потоптані в болоті капіталістичної політики. Скрізь неволя, неправда, несправедливість, насильство. А цього довго не стерпять жєртва буржуазних примх! Широкі маси прозорілі і вже не дадуть зловити себе на шовіністичну удку, як перед 9-ма роками. Сьогодні назріває дійсне пізнання причини всіх кривид і з цим пізнанням рогуть нові армії пімстників. Війна, страшна, найстрашніша в історії людства, ще прийде, але це буде остання війна, що знищить раз на все насильно смерть людини, знищить війну. Це буде війна за дійсний мир. Війна за життя, за волю, за справедливість. — Бо такий час, що тільки багнетом можна здобути щось.

Та покищо всі дотеперішні “мири” є тільки нічговартиними паперами. Який там може бути мир, як кожда держава спільно гострить шаблі і невтомно виробляє трійливі гази, будує морські й воздушні флоты, й муштрує війська? А Східна Галичина, Віденщина, Бєсарбія, Рур, Рейн, Танжері і Сингапурі — хіба-ж не є державами нових війн?

Так! Радіти передчасно. 1914 рік повториться-ще раз — але сто раз страшніший і з тою ріжницею, що муштровані війська обернуть свою зброю проти тих, хто їх підганяв на зарану смерть за інтереси купки самозванних колектив. Тоді зродиться великий, світовий, непобідимий трудовий колектив, а з ним — Всесвітня Соціална Революція, що подарує людство вірність і вічний мир.

Ми можливо будемо ще живими свідками цієї великої історичної хвилі.

Зєлик М.

ЗРІСТ СОЦІАЛІСТИЧНОГО РУХУ СЕРЕД УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЦТВА В ГАЛИЧИНІ.

(Від власного кореспондента зі Львова.)

Від часу останнього зїзду У. С.Д.П. в марті ц. р., коли партія стала на чисто клясово-пролетарський ґрунт, зріс партійний рух і скріпилися організаційні ряди. Відновлено і заложено багато організацій. Слідно це також з поширенням “Землі і Волі” та “Нової Культури”.

Тепер Львів робить заходи коло створення робітничої сцени — постійного робітничого театру, заложеного на услів'ях, які дади кождому робітничові — членови партії раз в місяць бути на виставі. До цього придано вже чудову театральну сцену з цілим урядженням. Урядження таке комфортне, що немає його навіть театр Української Бєсїди в салі Музичного Інституту у Львові. В осени пінчуться представлення в цій салі.

Крім цього робиться заходи коло основання Робітничого Дому з готелем і т. д. Жваво йде праця. З. червня відбуто партійну конференцію в Коломиї. 24. червня відбулася конференція нафтового баєсейну в Дрогобичі для введення в життя рішення управи У.С.Д.П. вступати до спільних професійних спілок. Відновлено організацію ріжних робітників, яку одначе заборонило львівське воевїдство “як грізнуні і небезпечні на кресах”. Внесено рекурс до міністерства у Варшаві та інтерпеляцію в соїмі. Прикро тільки, що деякі старі члени (Перемішль, Дрогобич), прихильники давного проводу з петлюрівських часів, саботують партію. Та мимо цього є надія, що рух піде, що ні поліція ні “старі петлюрівці та петрушевичівці не зничать його. Українське робітництво зі свого правильного соціалістичного шляху не зійде.”

СХІДНО-ГАЛИЦЬКІ ХАМЕЛЕОНИ.

Поступовання наших хамелеонів можна скаржтеризувати одною єдиною прикрасою Москалі: “Хочеться і капіталу придобести і невинність соб-люсти”.

Такаж двоїста політика й для хамелеонів — річ труд-венька. Бо хоч ти й прости-тутка, одначе — й згромадити капітал і враз з тим зберегти чистоту тієї невинности таки не владється.

Але наші проститутки при-мувають до “совершенства”. Даром нагоди не пропускають... На їхній розум і нагода тая — єсть.

Наші “рухливі” галицькі трудювки в 100 ч. “Діла” від 7. серпня перетворюють статтю з “Курера польського” під наг. “Про український рух”. З досить величезної тієї польськой статті наші хамелеони вибрали смаковиті річи. Передоханих панів польських вони ще більш лякають: нага-нюють панам пуду.

“Директиви Ленїна, Троцького, Стаїна, Раковського зводяться до необхідности українїзації харківського правительства та ширення просвіти й культури в національним дусі. Незалежно від виконання у-хвал і введення їх в життя, не має сумніву, що вони будуть засобом поширення комуністичної пропа-ганди, відкуть змагати до викликання на схід (Польщі) ірреденти у-країнської та білоруської”.

Надкваші польських панів комунізмом та українською і білоруською ірредентами, хамелеони наводять зразки ці-люющего баламу до проти тих хоріб:

“Маємо в Польщі повсюду українську групу, що числить окозо 30 тисяч людей, звязаних з нами традицією єдиної боротьби з більшовиками. Ця група, зі значною скількістю інтелігенції займає місце найбільш рівне і реальне становище серед інших напрямів”.

Наведеним оттут другим у-ступом цитованої статті польського журналіста, що останній відносить до української еміграції знад Дніпра, хамелеони — наче спритна проститутка — моргають до польського шляхтича. Вони чуть-чуть не кажуть панам: “Не туди!.. Інтелігенція знад Дніпра зрадить вас. Вона — хоч і буржуазного світогляду, але захоче Самостійної України... Ми-ж настаїм річ... Нам подайте лише вашу панську автономію, то вже ірреденти капут!.. Цю-ж торкається комунізму, то ми — самі-ж видете — ним ніколи не хворіли”.

Мусимо признати, що наші галицькі проститутки запро-шувати панів отверто таки не запрошують. Мабуть вилить вони іншу приказку: “Хочеться і колется, і маменька не веліт”.

Що їм воно хочеться — річ відома, що-ж ото троха ка-леться — воно франки; остальні біда, що “маменька не веліт”, тобо нарід того не дозволяє чинити.

Та проститутки — на те вони й проститутки! — спритний “народець”. Вони хочуть свою “маменьку” поставити перед доконаним фактом. А тоді вже й буде спромога сказати польському панові: “чини зі мною”.

що хочеш... бо я на віки твою”. Про останнє й натикають вони в своїй статті “Між двома огнями” оттаким кінцевим у-ступом:

“Варшава і Москва мусять усвідомити собі, що не в зєднанню собі окремих груп, а у вирівнанню порохунків з цілим українським народом — можна знайти розв'язку історичних спорів: українсько-польського і українсько-російського”.

Тут мусимо ми нагадати прости-тутці, що спору українсько-польського нема. Нема — таки!.. Натомість істнує бороть-ба соціально-економічна, під-силювана утисками культурно-національними й релігійними.

Що-ж торкається боєшевизму, чи як наша проститутка охрестила його Московь, то він маси українські таки зєд-нав. (Адже в Радянських Рє-публіках вся земля від шляхти-панів давно вже перейшла в селянські руки!) А через від-сутність на Радянській Україні соціально-економічної бороть-би, ми там поволеньки даємо раду й з історичним українсь-ко-російським спором:

Української та білоруської ірреденти в Польщі — нема си-ли спінити! Таксамо ширення комунізму — навіть і при за-лищенню польського шляхтича до наших проститутток — бу-де годі притамувати.

Та й самі проститутки в о-станньому більше переконані. Адже видячи, що в “комуні-стичному печалі” їм, богобой-ним проституткам, не личить бути, а до “рано” пани їх їняк не хочуть приймати, — наші хамелеони й, вирядили Назару-рка з Цєлевичем за океан при-маткобжуватися вже до своїх ніби братів.

Треба сподіватися, що при-маткобжування тоє теж не ма-тиме успіху: адже робітництво наше в Америці та Канаді от-тих проститутток своїми не ви-знає. По друге-ж — зайвий до-ляр (коли він залежався в ки-шені) придається на іншу ціль.

Остання справа має таке для нас велике значіння, що думи-ти її з замірами проститутток ніяк не личить. Про це буде мова іншим разом.

Марко Луцкевич.

ГОЛОДІВКА РЕДАКТОРА “УКР. ЖИТТЯ”.

У волинській “Селянській Правді” (виходить в Луцьку) читаємо:

В попереднім числі нашого часопису сконфисковано нашу замітку про голодівку ред. “Укр. Життя” Микити Матієн-ка в Луцькій в'язниці. Про го-лодівку сповіщено телеграфіч-но поста Пашука. На це на-ша редакция оярмала такого листа:

“До Редакції Часопису “Се-лянська Правда”. Подано до-відома що по телеграмі секре-таріату про голодівку ред. ча-сописи “Укр. Життя” Мик. Ма-тієнка 26. ч. м. я інтервенював п. міністра справедливости Но-ваковського, котрий обіщав те-леграфічно зажадати вишенє-ня справи з арешту, ув'язнен-ням і так довгим слідством.”

26. VII. 1923. А. Пашук”.

“КОСМОС”

УКРАЇНО-АМЕРИКАНСЬКЕ ВИДАВНИЧЕ ТОВАРИСТВО

Досі вишли з друку слідуєчі книжки Видавни-чого Товариства “Космос”:

- КАРЛ МАРКС, ЙОГО ЖИТТЯ Й ДІЯЛЬНІСТЬ. (Ю. Стеклов.) 112 сторін 25
ЧЕРВОНА ЗОРЯ (УТОПІЯ). (А. Богданов.) Друге, переглянуте видання. Переклад Ост. Нітки, Ілюстрації Ів. Бабія. 160 сторін . 25
ПОРАДНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. (Проф. О. Синявський.) 150 сторін 35
МАТЕРІАЛІЗМ—ФІЛОСОФІЯ ПРОЛЕТАРІАТУ. (Горев.) 112 сторін 25
ЗАРОБІТНА ПЛАТА, ЦІНА І ЗИСК. (Карл Маркс.) 20

Замовлення на ці книжки разом з грїшми поси-лайте до:

UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard & McGregor Sts. — Winnipeg, Man.

ПАРЛЯМЕНТАРИЗМ.

Всі відтинки реакції, націонал-шовіністи, націонал-соціалісти, буржуазія, дрібнобуржуазія, міщанство і вся капіталістична зграя, реве — лютує:

— Геть владу рад! Хай живе парламентаризм!

Парляментаризм... Але, навіщо нудні пояснен-ня? Ось факти. Послухайте, що говорить болгарська газе-та “Радикал” про долю п'ятого останніх міністерських кабін-тів в парламентарській Болга-рії.

Ось: Кабінет Гешов—Данєв. (1911—1913 pp.)

Ів. Гешов — емігрант (мусів віткати). Ол. Люцканов — вмер. С. Бобчев — емігрант. Ів. Плячков — в тюрмі. Тодор Тодоров — в тюрмі. Петр Абрашев — в тюрмі. Генерал Нікіфорово — в тюрмі.

Хр. Тодоров — в тюрмі. Дим. Хрстов — емігрант. А. Франша — вмер. Д. Яблонський — в тюрмі. Др. Ст. Данєв — в тюрмі. М. Машаров — в тюрмі. А. Буров — емігрант.

Кабінет д-ра В. Радославова. (1913—1918 pp.)

Др. В. Радославов — емі-грант. Ник. Геннадєв — на волі. Хр. Г. Попов — в тюрмі. Петр Пешев — в тюрмі. Хр. Ів. Попов — в тюрмі. Дим. Тончев — в тюрмі. Генерал Пождєв — емі-грант. Генерал Жеков — в тюрмі. Генерал Найдєнов — в тюр-мі.

Жєло Балаков — помер. Др. Динчев — в тюрмі. Д. Петков — в тюрмі. Ник. Апостолов — в тюрмі. В. Козинський — в тюрмі.

Кабінет Ол. Малинова.

Ол. Малинов — в тюрмі. М. Такев — вбитий. Ст. Костурков — в тюрмі. А. Лайчев — в тюрмі. І. Раденхет — в тюрмі. Генерал Савов — емігрант. Г. Т. Даншолово — в тюрмі. А. Мужалов — в тюрмі. В. Молдов — емігрант. Р. Маджаров — емігрант.

Кабінет Малинов—Годаров. (1918—1919 pp.)

З цілого кабінету на волі тільки два міністри, всі інші або в тюрмі або політичні емі-гранти.

Кабінет А. Стамбулійського. (1919—1923 pp.)

Ал. Стамбулійський — вби-тий. Ол. Дмитров — вбитий. Райко Даскалов — вбитий. Н. Атанасов — в тюрмі. Хр. Стоянов — в тюрмі. К. Томов — в тюрмі. А. Радолов — в тюрмі. Ст. Амарчевський — в тюр-мі. У. Бякалов — в тюрмі. П. Лєв — в тюрмі. М. Туркалов — в тюрмі. С. Дупарінов — в тюрмі. К. Журавєв — в тюрмі. Д. Заографський — в тюрмі. Ан. Обов — в тюрмі. К. Павлов — в тюрмі. Ан. Ботєв — в тюрмі. Хр. Моїлово — в тюрмі.

Тепер мабуть кождому зро-зуміло, що таке: Парляментаризм!

М. А.

Товариші! Віновалайте передлату на “Українські Робітничі Вісті”!

Кожний клясово свідомий робітник повинен передлачувати і читати робітничу газету

The WORKER

Офіціальний орган Робітничої Партії Канади.

Передплата на рік вино-сить \$2.00, на піррік \$1.00.

Зашліть передплату таки ще нині!

Адреса: THE WORKER, 519 Queen Street West, Toronto, Ont.